herpy

SLANGER

Amur Ratsnake

Elaphe schrenckii

Elaphe schrenckii er en kraftig, dagaktiv snog fra det nordøstlige Asien. Voksne dyr er sorte eller mørkebrune med lyse tværbånd og gul tegning om munden, bliver 120-160 cm og klatrer gerne. Arten trives ved stuetemperatur, er nysgerrig og rolig og er let at passe.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Orthriophis schrenckii*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**120-160 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**27-28 °C**
Temperatur, nat	**20-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Vinterhvile	**8-12 °C** 8-13 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-60 mdr.**
Kuldstørrelse	**6-19 æg**
Inkubation	**40-60 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Elaphe schrenckii er en af de kraftigst byggede snoge i slægten *Elaphe*. Den bliver typisk 120-160 cm inklusive hale, og enkelte dyr når op mod 2 m. Ungerne er brune eller grålige med lyse tværbånd og ser ret anonyme ud. Med alderen bliver baggrunden sort eller mørkebrun, og båndene bliver gule til cremefarvede, ofte med en lysegul tegning på over- og underlæber. Farven varierer: der findes helt sorte dyr og dyr med klart gule eller snavset grå bånd, og i fangenskab er der avlet dyr med rene, gule bånd.

Arten har tidligere heddet *Orthriophis schrenckii* og er opkaldt efter zoologen Leopold von Schrenck. *Elaphe anomala* fra Korea og Kina blev tidligere regnet som underart, men er i dag en selvstændig art. Den er grålig til gulbrun og langt mere sky og nataktiv.

E. schrenckii er dagaktiv, nysgerrig og rolig. Den flygter hellere end at bide, og de fleste dyr vænner sig til håndtering og klatrer villigt op på en hånd. Den kan krydses med *Elaphe climacophora* og *Zamenis longissimus*, så avlsdyr holdes adskilt fra nære slægtninge.

Udbredelse og levested

Arten findes i det nordøstlige Asien: i Rusland i Amurområdet og Primorskij, i det nordlige og centrale Kina, i Korea og i det østlige Mongoliet. Mod øst når den Khabarovsk, mod vest Chingan-bjergene, og mod syd strækker udbredelsen sig ind i det nordøstlige Kina (Manchuriet). Kun en lille del af udbredelsen ligger i Rusland.

I Nederlandene lever en indført bestand ved Groningen, som stammer fra udsatte dyr. Den hører ikke til artens oprindelige udbredelse og er ikke med på kortet.

> **Oprindelig udbredelse:** Rusland, Kina, Sydkorea, Nordkorea og Mongoliet.

LEVESTED

Arten lever i fugtige til moderat fugtige levesteder: skovlysninger og skovbryn, krat, marker, flodbredder, sumpe og klippefyldte skråninger. Den gemmer sig i hulrum i træer, under rodstubbe og i sten- og tømmerbunker, klatrer højt i træer og flygter ved fare op i et træ. Den svømmer godt og findes op til omkring 2.000 m højde.

Klimaet er køligt med lange, kolde vintre. Slangerne er aktive fra omkring maj til september og tilbringer resten af året i vinterhvile. Den korte sæson passer til, at arten vokser hurtigt, har et højt stofskifte og bruger meget af dagen på at søge føde og sole sig.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

En enkelt voksen slange skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 90 cm (længde × bredde × højde), og et par mindst 150 × 60 × 90 cm. Højden er vigtig, fordi arten klatrer meget og bruger alt det rum, den får. Ungerne holdes i små bokse, fordi de er sky, og et for stort terrarie stresser dem. De flyttes til større, efterhånden som de vokser.

Indret med stærke grene og hylder, som kan bære en kraftig slange, og mindst to gemmesteder i hver ende af terrariet, fx kasser, korkrør eller hule stammer. Slangen hviler ofte oven på gemmet frem for i det. Som bund bruges aspespåner eller kokosmuld, som slangen kan grave lidt i. Kokosmulden kan holdes let fugtig i overfladen. Unger holdes på køkkenrulle, så det er let at følge deres helbred.

Arten er stærk og undersøger alle sprækker, så låget skal kunne låses og slutte tæt.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 22-26 °C i terrariet, med en varmezone på 27-28 °C i den ene ende, så slangen kan fordøje maden, og 21-22 °C i den kølige ende. Om natten er almindelig stuetemperatur, omkring 20-22 °C, passende. Arten er vant til et køligt klima: voksne dyr klarer sig fint ved stuetemperatur i hele terrariet, men over 30 °C bliver de sløve og ligger længe i vandskålen.

Varmen leveres af en varmemåtte under den ene ende eller en spotpære med pæreværn, begge styret af en termostat. Slangerne ligger gerne under lyset, især op til hudskifte, og klatrer villigt op på en varm pære, så pæreværnet er nødvendigt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være moderat, omkring 40-60 %. Stuens luftfugtighed og en stor vandskål er nok, og forstøvning af hele terrariet med få dages mellemrum hjælper, hvis hudskiftet driller.

Arten svømmer godt og lægger sig gerne i vandet. Vandskålen skal derfor være så stor, at hele slangen kan ligge i den, og vandet skiftes ofte. Skålen er også det eneste, der skal til for et godt hudskifte.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig gerne. Et fuldspektret lysstofrør er til gavn for slangen, som ofte ligger under det. UVB er valgfrit, og der er ikke dokumenteret et bestemt UV-indeks. Bruges UVB, skal der være skygge og gemmesteder i resten af terrariet, så slangen selv kan vælge.

Lyset er tændt omkring 12 timer om dagen forår og sommer. Om efteråret skæres lystiden ned før vinterhvilen, og efter vinterhvilen øges den gradvist over et par måneder til 12-14 timer.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Elaphe schrenckii får frosne og optøede gnavere som grundfoder. I naturen spiser den desuden fugle, fugleæg og fisk. Vagtelæg og fisk uden thiaminase kan gives som afveksling højst en gang om måneden.

Arten har et hurtigt stofskifte og en kraftig fodringsrefleks. Mange dyr foretrækker flere små bytter frem for ét stort, og nogle tager slet ikke voksne rotter.

- Unger: hver 3.-4. dag, ét lille bytte ad gangen (nyfødte mus efter første hudskifte, senere fuzzy-mus).
- Halvvoksne dyr: hver 3.-7. dag.
- Voksne dyr: hver 1.-2. uge, fx én halvvoksen rotte eller to voksne mus, eller op til tre små bytter ad gangen.

Byttet må ikke være meget bredere end slangens krop. Tø det op i køleskab, og varm det til stuetemperatur i en lukket pose. Giv ikke levende bytte: arten håndterer levende dyr klodset og griber dem ofte i siden eller halen, så byttet kan nå at bide. Sidst på sommeren tager mange dyr kun små bytter, og i efteråret og vintermånederne stopper de ofte helt, fordi de i naturen ville gå i vinterhvile. Hold øje med vægten, for arten bliver let overvægtig. Fodr ikke i 2-3 uger før vinterhvilen.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er nysgerrig og rolig og en af de mest håndterbare store snoge. Den er aktiv hele dagen, følger med i alt, hvad der sker uden for terrariet, og flygter hellere end at bide. Unger og ungdyr kan være sky og springske, men de falder til med tiden. Voksne dyr klatrer ofte selv op på en hånd, når terrariet ordnes. Fordi arten er hårdfør ved stuetemperatur, kan den håndteres længere ad gangen end tropiske slanger. Støt altid hele kroppen.

Slangerne holdes helst enkeltvis. Hunner kan holdes sammen i store terrarier, men det kræver plads, flere gemmesteder og opsyn. Hold aldrig dyr af meget forskellig størrelse sammen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne bliver kønsmodne tidligere end hunnerne, som er klar efter tre til fem år og skal være store og i god foderstand, før de sættes i avl. Hannen kan kendes på en længere og tykkere halerod end hunnens. Sikker kønsbestemmelse kræver sondering, som udføres af en erfaren holder eller dyrlæge. Kun friske voksne dyr i god foderstand sendes i vinterhvile.

PARRING

Arten parrer sig ikke med succes uden vinterhvile. Dyrene fastes i 2-3 uger før køling, og temperaturen sænkes gradvist over nogle uger til 8-12 °C. Hvilen varer 8-13 uger. Slangerne er langsomme, men stadig aktive ved den lave temperatur. Hold dem i bokse med fugtigt mos, blade eller anden fugtbevarende bund, og kig til dem hver få dage. Bliver luften for tør, forstøves de let med vand. Hanner og hunner holdes adskilt under vinterhvilen.

Efter vinterhvilen tændes varmen igen, lyset øges gradvist, og slangerne fodres. Hannen sættes ind til hunnen i marts og april, og parringerne sker over nogle uger.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger typisk 6-12 æg, store hunner op til omkring 19, i april eller maj, cirka 10 dage efter hudskiftet før æglægningen. Sæt en æglægningskasse med fugtig sphagnum, kokosmuld eller træspåner ind efter hudskiftet, så hun kan grave æggene ned. Giv hende rigelig føde før og efter lægningen. Æglægningsbesvær kan opstå, hvis forholdene ikke passer, og det kræver hurtig dyrlægehjælp.

INKUBATION

Æggene lægges halvt ned i fugtig perlit eller vermiculit i en plastboks med små lufthuller, så en del af hvert æg er fri af substratet. Æggene vendes ikke. Ved 26-28 °C og høj luftfugtighed klækker de efter 40-60 dage.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne skifter ham første gang omkring 9 dage efter klækningen og tager derefter nyfødte mus. De holdes enkeltvis i små bokse med køkkenrulle, varmekabel, to gemmesteder og en vandskål. De vokser hurtigt og er på fuzzy-mus ved omkring ét års alder. Boksene skiftes til større terrarier, efterhånden som de vokser. Ungerne går ikke i vinterhvile det første år, men holder ofte selv en spisepause på 4-6 uger midt på vinteren.

Sundhed og typiske fejl

Elaphe schrenckii er hårdfør, og de fleste problemer skyldes pasningen. De typiske fejl er:

- Mider, som er det mest almindelige problem. Undersøg slangen ved hudskifte, og behandl hele terrariet.
- Overvægt. Arten har en kraftig fodringsrefleks, og voksne dyr bliver let for fede. Vej regelmæssigt, og hold igen med foderet.
- Æglægningsbesvær hos hunner, især hvis forholdene ikke er rigtige. Det er akut.
- Luftvejsinfektion, især efter vinterhvile, samt mundråd og skælråd ved for våd bund, for lav temperatur og manglende rengøring.
- Indvoldsorm hos vildfangne dyr, som altid skal have en ormekur.

Et sundt dyr har klare øjne, glat skind og er ivrig efter at spise. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen taber sig, ikke spiser uden for vinterhvilen eller har vejrtrækningsproblemer.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.